

З М І С Т

СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ

М. Сич. Джерела духовності нашого народу	3
В. Брехуненко. Гадацький полковник Кіндрат Бурляй	11
С. Черняков. І. Скоропадський і Чернігівщина	17

У ГЛИБ ВІКІВ

О. Апросіна. Хроніка В. Ковховського про події 1649 р. у Білорусії	22
С. Федака. Чернігівський князь Всеволод Ольгович	29

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

Г. Доманова. До питання про земельну власність Чернігівського магістрату (друга половина XVII – XVIII ст.)	36
--	----

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

А. Адруг, Г. Арендар. Видатна пам'ятка золотарства	46
О. Тарасенко. Архієпископ Філарет (Гумілевський) і Чернігівська духовна семінарія	53

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ СТУДІЇ

О. Астаф'єв. Візії Сквороди в поемі Юрія Клена "Попіл імперій"	61
О. Ковальчук. Трагедійне начало як домінанта збірки П. Тичини "Сонячні кларнети"	66

ФІЛОСОФСЬКА СКАРБНИЦЯ

В. Личковах. "Троїсті музики" з барвистого "диво-саду"	72
В. Нападиста. Проблеми моралі у філософії України другої половини XIX - початку XX ст.: джерела та історіографія	77

ЮВІЛЕЇ

С. Половникова, Л. Ясновська. Дослідник Придесення (І. Єдомаха)	85
С. Мащенко. Талановитий письменник і мислитель	89
І. Савченко. Дмитрій Ростовський (Туптало) і Чернігівщина	96

РОВІДКИ

М. Ігнатенко. Призабуті сторінки історії краєзнавчого руху на Чернігівщині	103
О. Проніков. Організатор і вихователь українських вчителів	106
В. Половець. Чернігівські архівні джерела у висвітленні періоду Великої Вітчизняної війни в лекційному курсі "Історія України"	110
І. Матяш. Світло згаслої зірки... (Б. Грінченко та І. ЧервATENKO)	115
Д. Гринь. Динаміка чисельності та складу підприємницьких верств міського населення України у 1920-х – на початку 1930-х рр.	124
А. Бойко. Утечі селян Старої Гетьманщини на південь України наприкінці XVIII століття	131
В. Гаврилов. Народне господарство Північного Лівобережжя України після звільнення від фашистських загарбників	134
О. Дмитренко. Земство, кооперація та культура 1865 - 1917 рр. (на матеріалах Чернігівської губернії)	143
С. Власенко, В. Пеньковець. Історія розвитку лижного спорту на Чернігівщині	152
П. Ісаков. Селянський антикомуністичний повстанський рух на Лівобережній Україні в 1919 році: загальна характеристика	157
І. Кичко, Я. Меленівська. Громадські організації: перспективи розвитку	163

Головний редактор
С. О. Павленко

Заст. головного редактора
О. Б. Коваленко

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

З історії -

М. К. Бойко,
О. Д. Бойко,
Г. В. Боряк,
В. О. Горбик,
В. О. Дятлов,
О. Б. Коваленко,
В. В. Кривошея,
С. А. Леп'яво,
Ю. А. Мицик,
О. П. Моця,
С. О. Павленко,
В. М. Половець

З філософії -

І. В. Бичко,
Г. В. Волинко,
В. А. Личковах,
В. Г. Табачковський,
В. І. Шевченко,
О. О. Явоненко

З філології -

О. Г. Астаф'єв,
О. Г. Ковальчук,
П. П. Кононенко,
А. Г. Погрібний,
Г. В. Самойленко

З економіки -

С. І. Бандур,
С. І. Ішук,
Л. О. Коваленко,
М. В. Кужільний,
А. М. Москаленко,
І. Ф. Степаненко,
О. П. Степанов,
Д. М. Стеченко

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Є. П. Ананко,
М. П. Бутко,
О. П. Васюта,
А. А. Григор,
П. В. Грищенко,
Ю. Р. Коцюбинський,
В. П. Маслов,
С. І. Пономаренко,
О. П. Реєнт,
С. П. Реп'ях,
В. Ф. Савченко,
П. С. Сохань,
Л. В. Студьонова,
Б. І. Суховірський,
П. Т. Тронько,
П. І. Устенко,
В. Ф. Чепурний,
Ф. І. Шпиг,
О. Ф. Явоненко,
В. П. Яковець

Відповідальний секретар
А. В. Сокол
Редактор випуску
О. В. Ткаченко

Видавці - Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Чернігівський держінститут економіки та управління, Ніжинський державний педагогічний університет ім. М. В. Гоголя

З ІСТОРИОГРАФІЧНОЇ СПАДЩИНИ

О. Коваленко. 3 неопублікованих праць Вадима Модзалевського169

КРАЄЗНАВЧА МОЗАЙКА

Г. Редько, В. Бузун. Пакульська дача174

В. Задко. Білі Вежі178

Ш. Акичев. Місто Конотоп у світлі топоніміки179

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

С. Павленко. Є еліта – є держава?182

О. Астаф'єв. Польсько-українські взаємини: традиції, впливи, збагачення184

В. Капелюшний. На широкій джерельній базі186

ЕКОНОМІКА

Б. Суховірський, В. Маслов, О. Руденко, О. Короваєв. Економічна ефективність автоматизованого управління роботою факультету вищого навчального закладу189

І. Олійченко, В. Бондар. Удосконалення системи управління в КРУ Чернігівської області за допомогою сучасних комп'ютерних технологій195

О. Товстиженко. Дефіцит державного бюджету України та шляхи його оптимізації201

Т. Немокаєва. Оптимізація обсягу продажу і ціни реалізації у міжнародній товарній політиці підприємства (на прикладі концерну "Чексіл")205

Г. Барбаш. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку209

О. Левченко. Етапи кредитування213

Н. Гавриленко, Ж. Дерій. Малий бізнес в умовах приватизації підприємств регіону221

Т. Коропатник. Водоресурсний потенціал сільськогосподарського виробництва Чернігівської області227

О. Суховірська. Формування доходних джерел місцевих бюджетів на прикладі Англії236

В. Польшаков, Г. Старченко. Аналіз сучасного ринку верстатобудування243

І. Завгородня. Методологічний підхід до нової концепції регіональної бюджетної політики248

І. Чудновець. Дослідження деяких аспектів впливу зайнятості населення на рівень його життя258

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Талановитий організатор і педагог263

О. Ф. Явоненку – 60264

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Готується до друку зміст журналу, його географічний та іменний покажчики за №№ 1-30.

“СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС”

Журнал.

Коректори: Н. С. Бажанова, Л. І. Данчук, Н. М. Дерев'янку, М. М. Макановицька, С. М. Стебловська, О. В. Цибульська.

Здано до набору 1.12.1999 р. Підписано до друку 10.01.2000 р. Формат 70x108¹/₁₆. Папір газетний. Гарнітура Times New Roman Cyr., Journal Sans. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 23,45. Обл.-вид. арк. 25,5. Тираж 800 прим. Зам. 8216.

Віддруковано на поліграфічній базі редакційно-видавничого комплексу “Деснянська правда”.

14000, Чернігів, пр-т Жовтневої революції, 62.

“СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС”

Всеукраїнський науковий журнал

Постановою Вищої атестаційної Комісії України журнал “Сіверянський літопис” включено у перелік наукових видань, публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт з історії, філософії, філології, економіки (“Бюлетень ВАК України”, 1997, № 2; “Бюлетень ВАК України”, 1998, № 4; “Освіта України”, 7 липня 1999, № 27).

Засновник - Чернігівське обласне об'єднання “Просвіта”

Журнал видається за наукового сприяння Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України

Реєстраційне свідоцтво КВ № 1025 від 26 жовтня 1994 р., видане Міністерством інформації України
Індекс 74325

Адреса редакції: 14000, м. Чернігів, вул. Воровського, 10
Телефон для довідок 95-74-18

- **Ніжинське відділення редакції журналу**
(зав. Астаф'єв Олександр Григорович, тел. 5-38-50)
- **Новгород-Сіверське відділення редакції журналу**
(зав. Воїнов Святослав Святославович, тел. 2-31-63)
- **Нью-Йоркське відділення редакції журналу**
(зав. Курас Григорій Михайлович,
USA, New-York-11230, Brooklyn, Ocean Avy 1854, apt 8v)

**Базові освітні, наукові, культурологічні установи,
де зберігаються комплекти журналу “Сіверянський літопис”:**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Національна парламентська бібліотека України

Книжкова палата України

Бібліотека Конгресу США (м. Вашингтон)

Національна бібліотека Канади (м. Оттава)

Вашингтонський університет

Стенфордський університет

Торонтський університет

Бодліанська бібліотека (м. Лондон)

Гарвардський коледж

Бібліотека Інституту історії України НАН України

Львівська наукова бібліотека імені Стефаніка АН України

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека

ім. В. Короленка

Сумська обласна універсальна наукова бібліотека

Путивльський історико-культурний заповідник

Харківська державна наукова бібліотека

Одеська державна наукова бібліотека

Наукова бібліотека Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка